

i retspraksis må det antages, at udgangspunktet i de tilfælde, hvor der ikke er indbetalt på en pensionsordning efter gældens opståen, er, at opsparingen eller i hvert fald en del heraf kan holdes uden for gældssanereringen, hvis ordningen under hensyn til skyldnerens økonomiske forhold ikke kan anses for usædvanlig.

Der kan dog nok i retspraksis indfortolkes en (lav) bagatelgrænse for indbetalinger foretaget efter skyldnerens økonomiske sammenbrud, således at indbetalinger af en sådan bagatelagtig karakter ikke medfører krav om, at skyldneren skal kompensere kreditorerne herfor i forbindelse med gældssanereringen.

Modsat andre kapitalpensioner kan *selvpensioneringskonti*, dvs. en opsparing oprettet i medfør af bekendtgørelse nr. 776 af 20. november 1986 med senere ændringer om børneopsparings- og selvpensioneringskonti og som udelukkende har alderdomsforsørgelse til formål, som udgangspunkt ikke hæves, før skyldneren fylder 60 år. En sådan konto vil efter retspraksis som udgangspunkt ikke kunne anses som usædvanlig, og kapitalen skal derfor ikke indgå i gældssanerings sagen. Kommer indestændet på en selvpensioneringskonto til udbetaling i den fastsatte afdragsperiode i forbindelse med gældssanereringen, vil ordningen eller det løbende afkast heraf efter omstændighederne skulle indgå i gældssanereringen.

I sager om gældssanering ses der derimod bort fra *kapitalpensioner og ratepensioner* tegnet som led i *ansættelsesforhold*, når ordningerne indgår som et normalt led i skyldnerens ansættelsesforhold. Er en ordning derimod usædvanlig i det pågældende ansættelsesforhold eller usædvanlig stor rent beløbsmæssigt vil ordningen helt eller delvist kunne inddrages i gældssanerings sagen.

Finder skifteretten, at en skyldners pensionsopsparing helt eller delvist skal inddrages i en gældssanerings sag med henblik på fordeling af midlerne blandt fordringshaverne, kan det i praksis ske ved, at skifteretten stiller krav om, at ordningen/kontrakten ophæves, og beløbet stilles til rådighed for kreditorerne, at et beløb svarende til tilbagekøbsværdien skal tilbydes kreditorerne som betingelse for gældssanering, eller at der skal betales et beløb til kreditorerne som kompensation for de indbetalinger, der er foretaget efter gældens opståen, eller som kompensation for den del af ordningen, der er usædvanlig efter skyldnerens forhold. Vil skyldneren ikke følge skifterettens anvisning herom, kan skyldneren ikke meddeles gældssanering.

Skyldnerens øgede betaling til kreditorerne vil ved de to sidstnævnte fremgangsmåder kunne gennemføres dels ved en forlængelse af afdragsperioden, dels ved betaling af et engangsbeløb, der eventuelt kan

fremskaffes på anden vis end ved ophævelse af ordningen (f.eks. ved gave), hvilket i givet fald vil være mere fordelagtigt for skyldneren end en ophævelse af ordningen på grund af den afgiftsbetaling, der udløses ved ophævelse af en pensionsordning i utide.

I de tilfælde, hvor skyldneren ikke har mulighed for helt eller delvist at genkøbe pensionsordningen, vil det i forbindelse med gældssanerings sagen alene være muligt at anvende en fremgangsmåde, hvorefter skyldneren skal kompensere kreditorerne ved at tilbyde en forlængelse af afdragsperioden eller ved betaling af et engangsbeløb.

Har en skyldner oprettet en pensionsordning i et pengeinstitut, der samtidig har et usikret krav mod skyldneren, er det i dele af den juridiske teori antaget, at pengeinstituttet har modregningsadgang, hvis pensionskontoen ophæves i utide. Pengeinstitutankenævnet har derimod afvist, at der skulle være *modregningsadgang* for pengeinstitutterne i denne situation, jf. betænkningen side 109 f.

I de sager, hvor et pengeinstitut erklærer, at det vil foretage modregning, kan skyldneren imidlertid – også efter at gældssanerings sagen er indledt – overføre pensionskontoen til et andet pengeinstitut, også uden at overføre sine udlånsarrangementer. Dette er antaget af Pengeinstitutankenævnet i flere kendelser.

I det omfang dette ikke respekteres af pengeinstitutterne, kan det indebære en ekstra belastning for skifteretterne, idet en skyldner, der først i forbindelse med en gældssanerings sag finder ud af, at dennes pengeinstitut agter at foretage modregning i det frigivne provenu, formentlig under alle omstændigheder kan undgå pengeinstituttets modregning ved at trække ansøgningen om gældssanering tilbage og herefter overflytte pensionsordningen til et andet pengeinstitut, inden der på ny indgives ansøgning om gældssanering.

4.2.2. Lovforslagets udformning

4.2.2.1. Konkursrådet har overvejet flere forskellige spørgsmål vedrørende behandlingen af skyldnerens aktiver i forbindelse med en gældssanering.

Med henblik på at undgå tilfælde, hvor en skyldner realiserer sine aktiver, inden en kendelse om gældssanering er afsagt eller er blevet endelig, og hvor det efterfølgende viser sig, at skyldneren alligevel ikke meddeles gældssanering, bør det efter Konkursrådets opfattelse fastsættes en udtrykkelig lovregel om, at skifteretten, i de tilfælde hvor skyldneren som betingelse for gældssanering skal realisere visse aktiver, skal *vejlede skyldneren om realisationstidspunktet*. Dette tidspunkt vil normalt skulle fastsættes til gældssanerings sagens afslutning, dvs. efter udløbet af kære-